

KAUNO REGIONINIS VALSTYBĖS ARCHYVAS

Biudžetinė įstaiga, Maironio g. 28B, 44249 Kaunas, tel. (8 37) 32 31 11, faksas (8 37) 20 71 82
el. p. kaunas@archyvai.lt, duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 190765474

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai

2020-09-

Nr. V5 -

Kopija Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnybai

KAUNO REGIONINIO VALSTYBĖS ARCHYVO VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE EGZISTUOJA DIDELĖ KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ, NUSTATYMAS IR VERTINIMAS

Kauno regioninis valstybės archyvas (kartu su Alytaus bei Marijampolės filialais, toliau vadinama - KRVA), vadovaudamasis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 7 punktu ir atsižvelgdamas į Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijas, patvirtintas Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170, bei Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos“ patvirtintą ketvirtą programos tikslą – užtikrinti sąžiningą konkurenciją, skaidrų ir racionalų prekių, darbų ar paslaugų pirkimą vykdant viešuosius pirkimus, atliko vienos iš KRVA veiklos sričių, kurioje gali egzistuoti korupcijos **pasireiškimo tikimybė, – viešųjų pirkimų organizavimas – vertinimą**. Vykdant pirkimus galima korupcijos pasireiškimo tikimybė, kadangi sritis atitinka kriterijų, nurodytą Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 5 punkte – „**Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo**“.

Korupcijos tikimybės vertinimą atliko KRVA Dokumentų naudojimo skyriaus vedėja Kristina Stanišauskė.

Analizuotas laikotarpis – 2019 m. II pusmetis – 2020 m. I pusmetis.

Analizės tikslas – nustatyti analizuojamą veiklos sritį veikiančius išorinius, vidinius ar kitus rizikos veiksnius, galinčius sudaryti prielaidas atsirasti korupcijai, ir, jei yra poreikis, numatyti prevencines priemones analizės metu nustatytiems korupcijos rizikos veiksniams valdyti ar pašalinti. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metu buvo atlikta šių sričių reglamentuojančių teisės aktų analizė, peržiūrėti vidaus dokumentai, darbo tvarka surinkta informacija apie analizuojamuoju laikotarpiu atliktus viešuosius pirkimus, atlikta veiklos srities atitikties Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nustatytiems kriterijams analizė, taip pat išskirti rizikingi aspektai (neskelbiami pirkimai, pirkimai iš vieno tiekėjo, viešųjų pirkimų sutarčių keitimai). Vertinant konkrečią veiklos sritį, kurioje egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, buvo naudotasi Rekomendacijų priede pateiktu pavyzdiniu įstaigos veiklos analizavimo klausimynu.

KRVA viešųjų pirkimų procesas vykdomas vadovaujantis Europos Sąjungos tiesiogiai taikomais teisės aktais, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu, Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu, patvirtintu Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-97 „Dėl Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo patvirtinimo“, KRVA viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu KRVA direktoriaus 2018 m. gruozdžio 28 d. įsakymu Nr. V-37 „Dėl Kauno regioninio valstybės archyvo viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“. kitais vidiniais teisės aktais, kuriais sudarytos viešojo

pirkimo komisijos, paskirti viešųjų pirkimų organizatoriai, patvirtinti viešųjų pirkimų planavimo dokumentai.

Viešųjų pirkimų organizavimo KRVA vertinimo metu nustatyta, kad planuoti numatomus pirkimus ateinantiems metams KRVA pradedama kiekvienų metų IV ketvirtį. Vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo ir Numatomo viešojo pirkimo vertės skaičiavimo metodika, patvirtinta Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 1S-94 „Dėl Numatomos viešojo pirkimo ir pirkimo vertės skaičiavimo metodikos patvirtinimo“, apskaičiuojamos numatomų pirkimų vertės, KRVA direktoriui pateikiamas tvirtinti Numatomų atlikti supaprastintų viešųjų pirkimų planas, o planuojamų vykdyti viešųjų pirkimų suvestinė ne vėliau kaip iki kovo 15 d. skelbiama Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau – CVP IS) ir įstaigos interneto svetainėje. Taip pat iš anksto skelbiami pirkimų, išskyrus mažos vertės pirkimus, techninių specifikacijų projektai. Prireikus pirkimų planas peržiūrimas ir tikslinamas.

Prekių, paslaugų ir darbų supaprastintų viešųjų pirkimų būdus, jų atlikimo tvarką ir susijusias procedūras reglamentuoja KRVA viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas, patvirtintas KRVA direktoriaus 2018 m. gruozdžio 28 d. įsakymu Nr. V-37 „Dėl Kauno regioninio valstybės archyvo viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Šis vidaus teisės aktas nustato tarptautinių, supaprastintų ir mažos vertės pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarką, apimančią įstaigos poreikių nustatymą, pirkimų planavimą ir iniciavimą, pasirengimą pirkimams, jų vykdymą, pirkimo sutarties sudarymą ir įgyvendinimą. Šiame apraše, be kita ko, numatyta, jog pirkimus gali vykdyti Viešųjų pirkimų komisija bei pirkimų organizatoriai, o komisija sudaroma ir pirkimų organizatoriai skiriami KRVA direktoriaus įsakymu. Apraše taip pat numatyta, kad pirkimų organizatorius gali vykdyti supaprastintus pirkimus per Centrinę perkančiąją organizaciją, jei ši yra sudariusi atitinkamų prekių, paslaugų ar darbų preliminariąsias sutartis.

KRVA direktoriaus 2018 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. T-4 „Dėl Kauno regioninio valstybės archyvo direktoriaus 2017 m. Sausio 10 d. įsakymo pakeitimo Nr. T-3 "Dėl pirkimų organizatorių skyrimo ir viešojo pirkimo komisijos sudarymo" pakeitimo“ viešojo pirkimo komisija, atskaitinga KRVA direktoriui ir patvirtintas šios komisijos darbo reglamentas. Viešojo pirkimo komisija įstaigos vardu pagal jai suteiktus įgaliojimus KRVA pavedimu organizuoja ir atlieka įstaigos viešuosius pirkimus. Komisijos sprendimai priimami laikantis lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo principų, o jos savarankiškumas garantuojamas suteikta teise atsisakyti vykdyti pavedimus, prieštaraujančius Viešųjų pirkimų įstatymui ir kitiems teisės aktams. Komisijos nariai yra informuoti apie pareigą nusišalinti esant galimam interesų konfliktui, tačiau ataskaitiniu laikotarpiu nė vienam darbuotojui neiškilo poreikio įgyvendinti šią pareigą.

Pirkimų organizatoriai įstaigoje paskirti KRVA direktoriaus įsakymu (2018 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. T-4 „Dėl Kauno regioninio valstybės archyvo direktoriaus 2017 m. Sausio 10 d. įsakymo pakeitimo Nr. T-3 "Dėl pirkimų organizatorių skyrimo ir viešojo pirkimo komisijos sudarymo" pakeitimo“). KRVA viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas nustato, kad pirkimų organizatoriai vykdo mažos vertės pirkimus.

KRVA direktoriaus 2017 m. balandžio 14 įsakymu Nr. V-10 „Dėl Kauno regioninio valstybės archyvo darbuotojų privalančių deklaruoti privačius interesus pareigų sąrašo patvirtinimo“ įtvirtintas reikalavimas darbuotojams, atliekantiems supaprastintus pirkimus, ir darbuotojams, dalyvaujantiems viešųjų pirkimų procedūrose eksperto teisėmis, deklaruoti privačius interesus. Visi KRVA darbuotojai, dalyvaujantys viešųjų pirkimų komisijos darbe ir paskirti pirkimų organizatoriais, yra pateikę privačių interesų deklaracijas. KRVA Viešojo pirkimo komisijos nariai yra pasirašę nešališkumo deklaracijas ir konfidencialumo pasižadėjimus.

Atlikus analizę ir peržiūrėjus dokumentų valdymo sistemoje pateiktas 2019 m. II pusmečio – 2020 m. I pusmečio pirkimų paraišką (287 paraiškų) nustatyta, kad per ataskaitinį laikotarpį pirkimų, viršijančių mažos vertės pirkimų sumas, nebuvo atlikta.

Pirkimų organizatoriai nesinaudojo CPO LT katalogo galimybėmis pirkti prekių ir paslaugų, nes pirkimo sumos neviršijo 10 000 eurų, be to kataloge siūlomų prekių kainos ne visada yra konkurencingos, o šiuo būdu perkant prekes neretai netenkina jų kokybė, ne visada pavyksta atrasti

konkrečių reikiamų darbų, prekių ar paslaugų, todėl kai kurie pirkimai vykdomi ir neskelbiamos apklausos būdu. Neskelbiamos apklausos būdu KRVA paprastai atliekami mažos vertės pirkimai, įsigyjant papildomus darbus, prekes, paslaugas – arba toks pirkimo būdas pasirenkamas dėl techninių ar meninių priežasčių.

Visi su pirkimų organizavimu, vykdymu ir vidaus kontrole susiję dokumentai saugomi kartu su pirkimų procedūrų dokumentais Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 97 straipsnyje nustatyta tvarka ir tvarkomi pagal KRVA dokumentacijos plane numatytas bylas.

Numatomų atlikti supaprastintų viešųjų pirkimų planai, informacija apie atliktus viešuosius pirkimus, pirkimo procedūrų ataskaitos, pirkimų ataskaitos skelbiami KRVA interneto svetainėje ir CVP IS, vadovaujantis Informacijos viešinimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašu, patvirtintu Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. 1S-91 „Dėl Informacijos viešinimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Išanalizavus KRVA vidaus dokumentus, kuriuose nustatytos ir aprašytos pirkimų procedūros, galima konstatuoti, kad įstaigoje nustatyta tvarka yra pakankama ir aiškiai apibrėžta, o pirkimų procedūros užtikrina nuoseklią, logišką pirkimų proceso eigą ir kontrolę. Viešieji pirkimai organizuojami vadovaujantis patvirtinta viešųjų pirkimų proceso eigos schema – pirkimų procesas susideda iš metinio planavimo proceso, pirkimo inicijavimo ir vykdymo procesų, sutarties sudarymo, vykdymo ir kontrolės bei ataskaitų apie viešuosius pirkimus ir skelbimų apie pirkimo sutarčių sudarymą teikimo ir laimėjusių pasiūlymų ir sutarčių viešinimą. Kiekviename pirkimo etape yra nustatyti atsakingi vykdytojai, jų kompetencija bei terminai, taip pat užtikrinta privaloma kontrolė.

Atliekant pasirinktos veiklos srities korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą atkreiptinas dėmesys, kad 4 KRVA valstybės tarnautojai, atsakingi už viešųjų pirkimų organizavimą ir vykdymą, įskaitant įstaigos vadovą, 2020 m. IV – aji ketvirtį tobulins kvalifikaciją tarnybinės (profesinės) etikos ir korupcijos prevencijos viešųjų pirkimų, įdarbinimo ir ES ir paramos lėšų skirstymo ir naudojimo srityje. Įstaigos interneto svetainėje www.archyvai.lt sudaryta galimybė pranešti apie galimas korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas ar kitus tapataus pobūdžio teisės pažeidimus visose KRVA veiklos srityse. Analizuojamuoju laikotarpiu, kaip ir ankstesniais metais, tokių pranešimų negauta.

Vertinant KRVA vieną iš veiklos sričių, kurioje gali egzistuoti korupcijos pasireiškimo tikimybė, – viešųjų pirkimų organizavimas – pagal Korupcijos prevencijos įstatyme nustatytus korupcijos tikimybės pasireiškimo nustatymo kriterijus, korupcijos rizikos veiksnių dėl teisinės bazės netobulumo arba nebuvimo, neaiškių ar neskaidrių sprendimų priėmimo, nuolatinio pobūdžio viešųjų pirkimų procedūrų nesilaikymo, netinkamos viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo kontrolės ir priežiūros, nenustatyta: analizuojama veikla yra griežtai reglamentuota, teisės aktai nuolat peržiūrimi bei atnaujinami, darbuotojų funkcijos, atsakomybė ir sprendimų priėmimo tvarka yra apibrėžti, esami trūkumai identifikuojami ir imamasi priemonių juos pašalinti, tad galima daryti išvadą, jog korupcijos pasireiškimo tikimybė analizuotoje srityje yra minimali.

Direktorius

Gintaras Dručkus

K. Stanišauskė, (8 37) 32 31 11, el. p. kristina.stanisauske@archyvai.lt

